

BANKA

SLOVENIJE

EVROSISTEM

FINANČNI

RAČUNI SLOVENIJE

ČETRTLETNA INFORMACIJA

MAJ 2016

Povzetek dogajanj v letu 2015

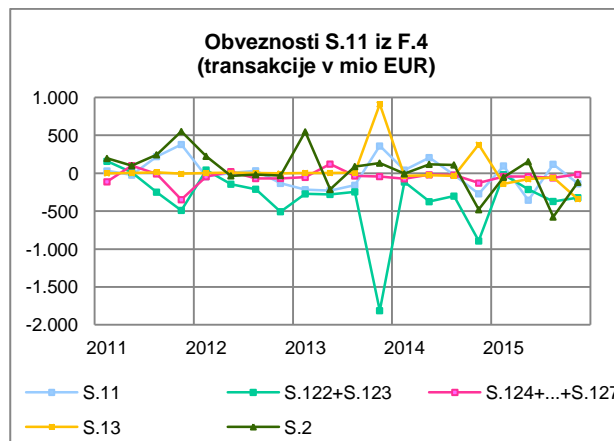
- **Nefinančne družbe** so terjatve zmanjšale znotraj lastnega sektorja in povečale do bank, obveznosti pa zmanjšale do države, bank in drugih finančnih posrednikov.
- **Centralna banka** je neto finančni položaj izboljšala do države in poslabšala do tujine.
- Nadaljevalo se je zmanjševanje bilančne vsote **bank** zaradi krčenja posojilne aktivnosti in razdolževanja v tujini.
- **Drugi finančni posredniki** so terjatve povečali do tujine in zmanjšali do nefinančnih družb, obveznosti pa povečali do gospodinjstev in zmanjšali do tujine.
- **Zavarovalne družbe in pokojninski skladi** so terjatve povečali do tujine ter zmanjšali do bank in države, obveznosti pa povečali do gospodinjstev.
- **Država** je terjatve povečala do tujine, zmanjšala pa do nefinančnih družb in centralne banke. Obveznosti je povečala do centralne banke in tujine. Primanjkljaj je v letu 2015 znašal 1,1 mrd EUR oz. 2,9% BDP.
- **Gospodinjstva** so povečala terjatve iz gotovine in vlog ter terjatve iz zavarovanj in pokojninskih shem.
- Neto finančni položaj **tujine** se je poslabšal do države, bank in drugih finančnih posrednikov, izboljšal pa do centralne banke.

S.11 Nefinančne družbe

Finančna sredstva nefinančnih družb so konec leta 2015 znašala 41,1 mrd EUR in so se glede na konec leta 2014 zmanjšala za 289 mio EUR. **Druge terjatve** so znašale 14,7 mrd EUR, večinoma iz komercialnih kreditov in predujmov (82%), od tega 45% v okviru lastnega sektorja in 42% do tujine, ki so se zmanjšali za 349 mio EUR. Nefinančne družbe so imele 14,2 mrd EUR naložb v **lastniški kapital**, od tega največ znotraj lastnega sektorja (77%). Naložbe so se zmanjšale, pri čemer so negativne vrednostne spremembe znašale 678 mio EUR, dokapitalizacije pa 345 mio EUR. Dana **posojila** so dosegla 5,8 mrd EUR, od tega 56% znotraj lastnega sektorja in 35% do tujine, ter so se zmanjšala za 194 mio EUR.

Obveznosti nefinančnih družb so konec leta 2015 znašale 78,1 mrd EUR in so se glede na konec leta 2014 zmanjšale za 4,5 mrd EUR. Obveznosti iz **lastniškega kapitala** so znašale 37,1 mrd EUR in so se povečale preko transakcij za 1,2 mrd EUR, zmanjšale pa preko vrednostnih sprememb za 1,4 mrd EUR. Največji lastniki so bili nefinančne družbe (30%), tujina (23%), država (22%) in gospodinjstva (21%). Najeta **posojila** so znašala 24,8 mrd EUR, največ pri bankah (41%), v tujini (28%), pri nefinančnih družbah (13%) in državi (9%). Posojila so se zmanjšala, in sicer preko transakcij za 2,6 mrd EUR ter vrednostnih sprememb za 1,6 mrd EUR (največ do države).

Nefinančne družbe so imele 15,1 mrd EUR **drugih obveznosti**, največ iz komercialnih kreditov in predujmov (69%), od tega 52% do nefinančnih družb in 40% do tujine.

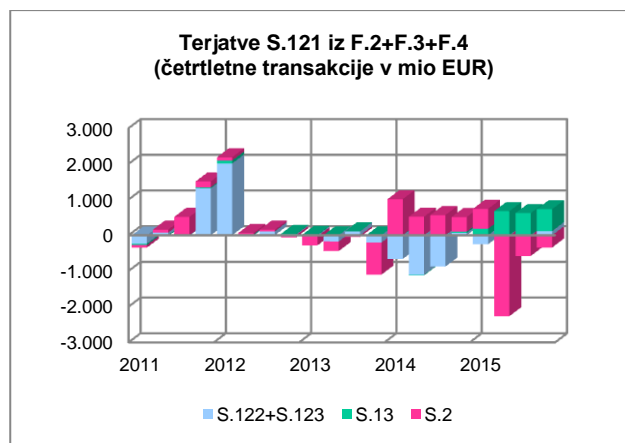

Primanjkljaj finančnih sredstev glede na obveznosti je konec leta 2015 znašal 37,1 mrd EUR in se je zmanjšal do bank (za 1,9 mrd EUR) in države (za 1,8 mrd EUR). Medsebojne terjatve in obveznosti nefinančnih družb so predstavljale 53% finančnih sredstev in 28% obveznosti.

S.121 Centralna banka

Finančna sredstva centralne banke so konec leta 2015 znašala 10,3 mrd EUR in so se glede na konec leta 2014 zmanjšala za 625 mio EUR. Finančna sredstva so bila naložena v dolžniške vrednostne papirje (64%), vloge (24%) in posojila (7%). Naložbe v **dolžniške vrednostne papirje** so se povečale za 2,6 mrd EUR (od tega za 2,1 mrd EUR v državne vrednostne papirje v okviru programa odkupovanja obveznic) na 6,6 mrd EUR, pri čemer je bilo 64% naložb v tujih, 35% pa v državnih vrednostnih papirjih. Centralna banka je imela 2,5 mrd EUR **vlog**, ki so se zmanjšale za 2,9 mrd EUR (predvsem terjatve v sistemu Target). **Posojila**, predvsem bankam iz naslova operacij dolgoročnejšega refinanciranja, so znašala 756 mio EUR in so se po obsežnem zmanjšanju v letu 2014 zmanjšala še za 364 mio EUR.

Obveznosti centralne banke so konec leta 2015 znašale 9,8 mrd EUR in so se v letu 2015 zmanjšale za 582 mio EUR. Obveznosti iz **gotovine** so znašale 5 mrd EUR, predvsem do gospodinjstev (53%) in tujine (39%). Obveznosti iz **vlog** je bilo za 3,5 mrd EUR, od tega do države 53% in bank 47%. Najbolj so se zmanjšale vloge države (za 1 mrd EUR).

Neto finančni položaj centralne banke se je v letu 2015 izboljšal do države ter poslabšal do tujine.

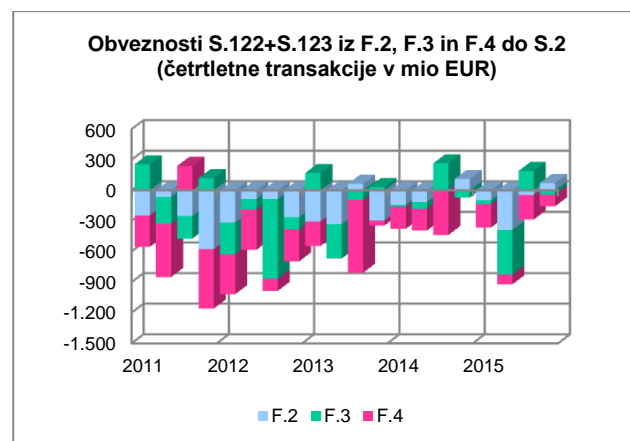
S.122+S.123 Druge denarne finančne institucije

Finančna sredstva bank¹ so konec leta 2015 znašala 40,4 mrd EUR in so se predvsem zaradi krčenja kreditne aktivnosti zmanjšala za 1,9 mrd EUR glede na konec leta 2014. Dana **posojila** so predstavljala 24,4 mrd EUR oz. 60% naložb², največ nefinančnim družbam (42%) in gospodinjstvom (36%), ter so se zmanjšala za 2,3 mrd EUR, od tega za tretjino preko odpisov. Naložbe v **dolžniške vrednostne papirje** so znašale 9,4 mrd EUR, pri čemer je bilo 64% naložb v državnih, 31% pa v tujih vrednostnih papirjih. Banke so imele 5,1 mrd EUR v **gotovini in vlogah**.

Obveznosti bank so konec leta 2015 znašale 37,2 mrd EUR in so se zmanjšale za 1,3 mrd EUR, predvsem zaradi razdolževanja v tujini. Najpomembnejši vir sredstev bank so predstavljale prejete **vloge** v višini 25,6 mrd EUR, pri čemer so imeli največ vlog gospodinjstva (61%) in nefinančne družbe (21%). Povečale so se predvsem vloge nefinančnih družb (za 631 mio EUR) in gospodinjstev (za 469 mio EUR), zmanjšale pa vloge tujine (za 429 mio EUR). Banke so imele 5,6 mrd EUR obveznosti iz najetih **posojil**, od tega 59% do tujine, in so se zmanjšale za 1,5 mrd EUR, največ do tujine, bank in centralne banke. **Kapital** bank je znašal 4,6 mrd EUR, pri čemer sta imeli največji delež država (63%) in tujina (28%). Obveznosti iz

dolžniških vrednostnih papirjev so dosegle 1,1 mrd EUR in so se zmanjšale za 517 mio EUR.

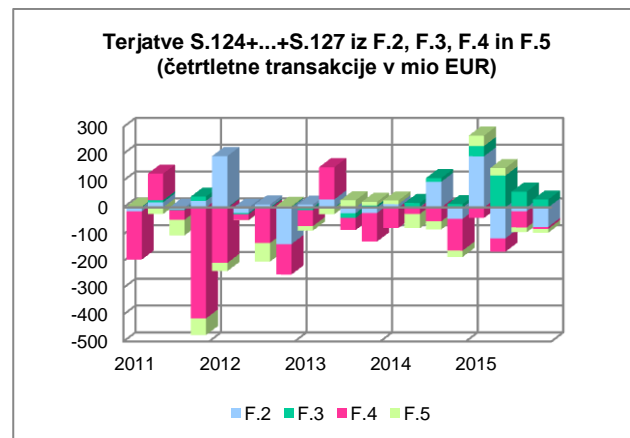
Neto finančni položaj bank se je izboljšal do tujine, poslabšal pa do nefinančnih družb.

S.124+S.125+S.126+S.127 Drugi finančni posredniki

Finančna sredstva drugih finančnih posrednikov so konec leta 2015 znašala 7,8 mrd EUR in so se glede na konec leta 2014 zmanjšala za 160 mio EUR. Naložbe v **lastniški kapital** so znašale 3,5 mrd EUR, največ v tujino (52%) in nefinančne družbe (33%). Dana **posojila**, ki se zmanjšujejo že od leta 2010, so dosegla 2,9 mrd EUR, največ nefinančnim družbam (55%) in gospodinjstvom (36%). Terjatve iz posojil so se v letu 2015 zmanjšale za 318 mio EUR, predvsem do nefinančnih družb. Terjatve iz **vlog** so znašale 542 mio EUR, pri čemer so imeli 70% vlog v domačih bankah in 27% v tujini. Naložbe v **dolžniške vrednostne papirje** so znašale 527 mio EUR, največ v tujino (85%), in so se povečale za 237 mio EUR.

Obveznosti drugih finančnih posrednikov so konec leta 2015 znašale 7,9 mrd EUR in so se glede na konec leta 2014 zmanjšale za 523 mio EUR. Najeta **posojila** (predvsem lizing podjetij) so znašala 3,8 mrd EUR, od tega 52% do tujine in 24% do bank, ter so se zmanjšala za 695 mio EUR. Obveznosti iz **lastniškega kapitala** so znašale 3,8 mrd EUR in so se povečale za 300 mio EUR (preko dokapitalizacij in ustanovitve sklada za reševanje bank za 666 mio EUR). Najpomembnejša postavka v lastniškem kapitalu so bile **enote investicijskih skladov** (59%), od tega 56% v lasti gospodinjstev. Vrednost investicijskih skladov se je predvsem zaradi neto prilivov povečala za 141 mio EUR na 2,2 mrd EUR.

¹ V četrtneti informaciji je za sektor S.122+S.123 (Druge denarne finančne institucije) uporabljen izraz banke.

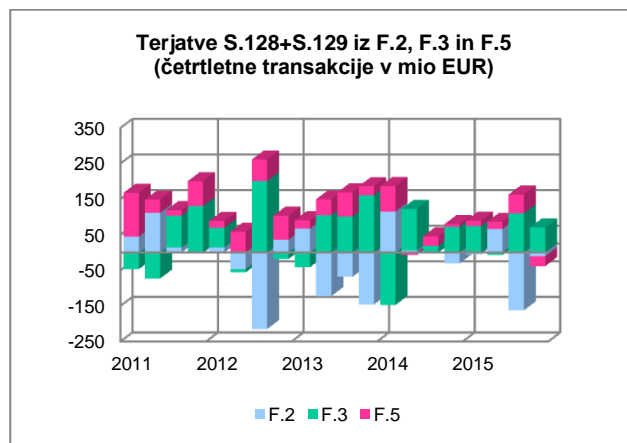
² Konec leta 2015 so oslabitve na posojilih dosegle 3,1 mrd EUR, kar je predstavljalo 12,8% vrednosti posojil. V finančnem računu se oslabitve na posojilih odražajo šele ob dokončnem odpisu terjatev.

S.128+S.129 Zavarovalne družbe in pokojninski skladi

Finančna sredstva zavarovalnih družb in pokojninskih skladov so konec leta 2015 znašala 9,5 mrd EUR in so se glede na konec leta 2014 povečala za 116 mio EUR. Največ finančnih sredstev so imeli naloženih v **dolžniške vrednostne papirje** (5,7 mrd EUR), predvsem v tuje (62%) in državne (28%). Stanje naložb se je povečalo za 349 mio EUR, pri čemer so se povečale naložbe v tuje in vrednostne papirje nefinančnih družb, zmanjšale pa v državne in bančne vrednostne papirje. Naložbe v **lastniški kapital** so dosegle 2,6 mrd EUR, največ v tujino (47%), investicijske sklade (29%) in zavarovalne družbe (11%). Terjatve iz **vlog** so znašale 669 mio EUR in so se zmanjšale za 111 mio EUR.

Obveznosti zavarovalnih družb in pokojninskih skladov so konec leta 2015 znašale 9,4 mrd EUR in so se povečale za 256 mio EUR. Največji del obveznosti so predstavljali **zavarovanja in pokojninske sheme** (7,5 mrd EUR), ki so se povečali za 289 mio EUR. V strukturi je delež pokojninskih pravic znašal 40%, delež življenjskih zavarovanj 38%, delež rezervacij iz neživljenjskih zavarovanj pa 22%. Obveznosti iz **lastniškega kapitala** so

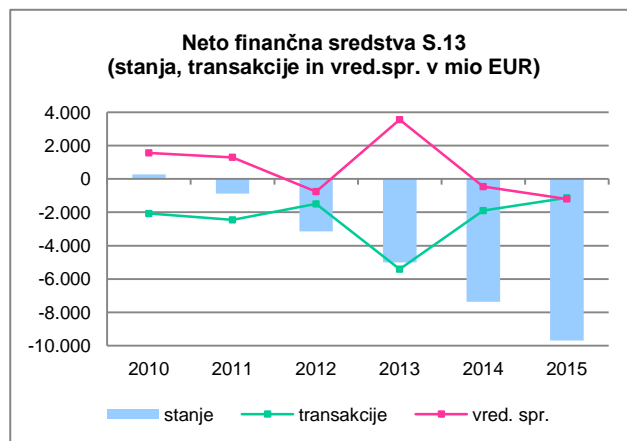
znašale 1,7 mrd EUR. Najpomembnejši lastniki zavarovalnih in pokojninskih družb so bili država (36%), tujina (19%), zavarovalne družbe in pokojninski skladi (18%) ter gospodinjstva (10%).

S.13 Država

Finančna sredstva države so konec leta 2015 znašala 36,4 mrd EUR in se glede na konec leta 2014 niso spremenila. Država je imela 15,5 mrd EUR naloženih v **lastniški kapital**, največ v nefinančne družbe (53%) in banke (19%). Stanje naložb se je povečalo za 233 mio EUR, predvsem kot posledica pozitivnih vrednostnih sprememb. Terjatve iz **gotovine in vlog** so znašale 12,3 mrd EUR, od tega 40% znotraj lastnega sektorja, 31% do tujine, 15% do centralne banke in 13% do bank. Terjatve so se povečale do tujine (za 2,4 mrd EUR) in znotraj lastnega sektorja (za 819 mio EUR), zmanjšale pa do centralne banke (za 1 mrd EUR) in bank (za 240 mio EUR). Država je imela 4,7 mrd EUR terjatev iz **posojil**, od tega 47% do nefinančnih družb, 24% do tujine, 12% do drugih finančnih posrednikov in 10% do bank. Terjatve iz posojil so se predvsem zaradi posebne metodološke obravnave terjatev DUTB zmanjšale za 2,1 mio EUR. **Druge terjatve** so znašale 3,4 mrd EUR, od tega so terjatve, ki vključujejo davke in prispevke, predstavljale 89%. Največ drugih terjatev je imela država do nefinančnih družb (53%) in znotraj lastnega sektorja (20%).

Obveznosti države so konec leta 2015 znašale 46,1 mrd EUR in so se glede na konec leta 2014 povečale za 2,4 mrd EUR. Država je imela 30,8 mrd EUR obveznosti iz **dolžniških vrednostnih papirjev**, največ do tujine (67%), bank (20%), centralne banke (8%) ter zavarovalnih družb in pokojninskih skladov (5%). Neto izdaje obveznic so se predvsem zaradi predfinanciranja obveznosti, ki zapadejo v letu 2016, povečale za 786 mio EUR. Obveznosti iz **posojil** so znašale 4,7 mrd EUR, od tega 57% do tujine in 38% do bank, ter so se povečale za 892 mio EUR (predvsem do tujine iz zavarovanja izpostavljenosti valutnemu tveganju za obveznice izdane na ameriškem trgu). Konsolidiran **dolg** države (po tržni vrednosti z natečenimi obrestmi) je konec leta 2015 znašal 35,3 mrd EUR oz. 92% BDP (konec leta 2014 33,5 mrd EUR oz. 90% BDP).

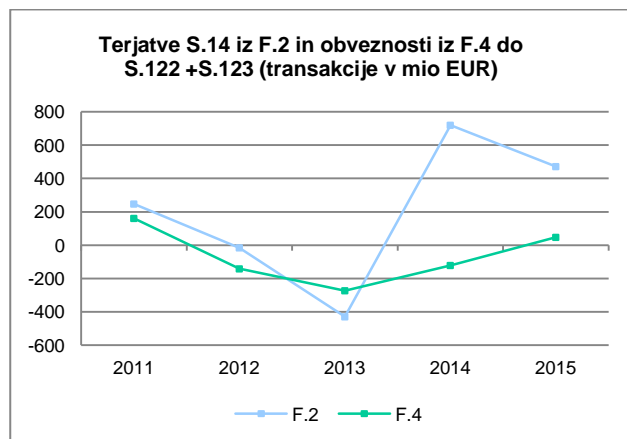

Država je imela konec leta 2015 **primanjkljaj finančnih sredstev glede na obveznosti** v višini 9,7 mrd EUR. **Primanjkljaj v transakcijah** pa je v letu 2015 znašal 1,1 mrd EUR oz. 2,9% BDP (v letu 2014 1,9 mrd EUR oz. 5,1% BDP).

S.14 Gospodinjstva

Finančna sredstva gospodinjstev so konec leta 2015 znašala 38,9 mrd EUR in so se glede na konec leta 2014 povečala za 935 mio EUR. **Vloge** so znašale 16,8 mrd EUR, 93% v domačih bankah in 7% v tujini, pri tem so se vloge na vpogled povečale za 1,6 mrd EUR, vezane vloge pa zmanjšale za 914 mio EUR. Terjatve iz **gotovine** so znašale 2,6 mrd EUR in so se povečale za 145 mio EUR. Naložbe v **lastniški kapital** so dosegle 9,9 mrd EUR, največ v nefinančne družbe (77%) in investicijske sklade (13%), ter so se povečale za 122 mio EUR. Terjatve iz **zavarovanj in pokojninskih shem** so znašale 6,7 mrd EUR in so se povečale za 278 mio EUR. Pokojninske pravice so predstavljale 45%, življenjska zavarovanja 44%, rezervacije iz neživljenjskih zavarovanj pa 11%.

Obveznosti gospodinjstev so konec leta 2015 znašale 12,1 mrd EUR in se kljub ugodnim razmeram financiranja v letu 2015 niso spremenile. Obveznosti iz **posojil** so znašale 10,6 mrd EUR, 83% do bank in 10% do drugih finančnih posrednikov, ter so se povečale za 81 mio EUR.

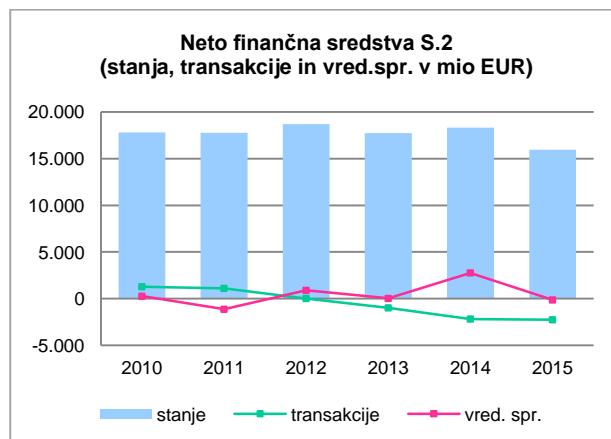

Presežek finančnih sredstev nad obveznostmi je konec leta 2015 znašal 26,7 mrd EUR in se je povečal za 961 mio EUR.

S.2 Tujina

Finančna sredstva tujine so konec leta 2015 znašala 56,5 mrd EUR in so se glede na konec leta 2014 zmanjšala za 1,1 mrd EUR. Tujina je imela 21,7 mrd EUR naložb v **dolžniške vrednostne papirje** (95% v državne), ki so se zmanjšale za 926 mio EUR. **Posojila** so znašala 15,1 mrd EUR, od tega 45% nefinančnim družbam, 22% bankam in 18% državi. Terjatve so se zmanjšale za 547 mio EUR, pri čemer so se zmanjšale do bank, drugih finančnih posrednikov in nefinančnih družb, povečale pa do države. Naložbe v **lastniški kapital** so znašale 10,7 mrd EUR, od tega 81% v nefinančne družbe in 12% v banke. Naložbe so se povečale preko transakcij za 1,3 mrd EUR in zmanjšale preko vrednostnih sprememb za 638 mio EUR.

Obveznosti tujine so konec leta 2015 znašale 40,5 mrd EUR in so se glede na konec leta 2014 povečale za 1,3 mrd EUR. Tujina je imela 11,3 mrd EUR obveznosti iz **dolžniških vrednostnih papirjev**, od tega 37% do centralne banke, 31% do zavarovalnih družb in pokojninskih skladov ter 26% do bank, in so se povečale za 1,8 mrd EUR. Obveznosti iz **gotovine in vlog** so znašale 10,6 mrd EUR in so se zmanjšale do centralne banke (za 3 mrd EUR), povečale pa do države (za 2,4 mrd EUR). Obveznosti iz **lastniškega kapitala** so dosegle 7,2 mrd EUR, od tega 36% do nefinančnih družb, 23% do investicijskih skladov ter 17% do zavarovalnih družb in pokojninskih skladov.

Neto finančni položaj tujine je konec leta 2015 znašal 16 mrd EUR, pri čemer se je poslabšal do države (za 2,2 mrd EUR), bank (za 1,3 mrd EUR) in drugih finančnih posrednikov (za 775 mio EUR), izboljšal pa do centralne banke (za 2,7 mrd EUR).

Institucionalni sektorji in finančni instrumenti

Institucionalni sektorji	Finančni instrumenti
S.1 Gospodarstvo Slovenije S.11 Nefinančne družbe S.12 Finančne družbe S.121 Centralna banka S.122+S.123 Druge denarne finančne institucije S.124 Investicijski skladi razen MMF S.125 Drugi finančni posredniki S.126 Izvajalci pomožnih finančnih dejavnosti S.127 Lastne finančne institucije in posojilodajalci S.128 Zavarovalne družbe S.129 Pokojninski skladi S.13 Država S.1311 Centralna država S.1313 Lokalna država S.1314 Skladi socialne varnosti S.14 Gospodinjstva S.15 Nepridobitne institucije, ki opravljajo storitve za gospodinjstva S.2 Tujina S.21 EU S.2111 Evroobmočje S.2112 Ostale članice EU S.22 Ostale države	F.1 Denarno zlato in posebne pravice črpanja (PPČ) F.2 Gotovina in vloge F.21 Gotovina F.22 Prenosljive vloge F.29 Druge vloge F.3 Dolžniški vrednostni papirji F.31 Kratkoročni F.32 Dolgoročni F.4 Posojila F.41 Kratkoročna F.42 Dolgoročna F.5 Lastniški kapital in delnice/enote investicijskih skladov F.511 Delnice, ki kotirajo F.512 Delnice, ki ne kotirajo F.519 Drug lastniški kapital F.52 Delnice/enote investicijskih skladov F.6 Sheme zavarovanja, pokojninske in standardizirane jamstvene sheme F.61 Tehnične rezervacije neživljenjskega zavarovanja F.62 Pravice do življenjskega zavarovanja in vseživljenjske rente F.63+F.64+F.65 Pokojninske pravice, Terjatve pokojninskih skladov do upravljavcev pokojninskih skladov in Pravice do nepokojninskih prejemkov F.66 Rezervacije za terjatve v okviru standardiziranih jamstev F.7 Izvedeni finančni instrumenti in delniške opcije za zaposlene F.8 Druge terjatve in obveznosti F.81 Komercialni krediti in predujmi F.89 Drugo

Metodologija in viri finančnih računov

Metodološko osnovo za sestavo finančnih računov predstavlja ESA2010 (European system of accounts).

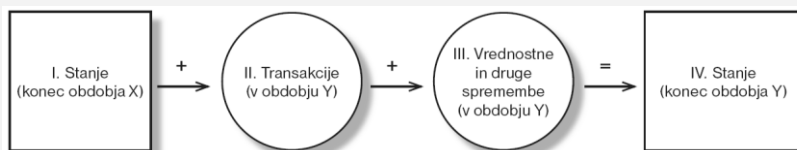
Osnovna načela ESA2010 so:

- vrednotenje vseh sredstev in obveznosti po tekoči tržni vrednosti;
- razlika med finančnimi sredstvi in obveznostmi predstavlja neto finančna sredstva (net financial assets);
- razlika med celotnimi sredstvi (finančnimi in nefinančnimi) in obveznostmi predstavlja neto vrednost (net worth);
- neto vrednost in kapital predstavljata lastne sklade (own funds).

Finančni računi prikazujejo stanja in tokove, ki jih imajo posamezni institucionalni sektorji v posameznih finančnih instrumentih kot terjatve in kot obveznosti.

Neto postavka finančnega računa predstavlja finančna sredstva zmanjšana za obveznosti in naj bi bila praviloma enaka neto postavki nefinančnega računa (neto posojanje oz. neto izposojanje).

Finančni računi tako prikazujejo razporejanje presežka oz. financiranje primanjkljaja posameznih institucionalnih sektorjev preko transakcij v finančnih instrumentih.

Finančni računi so nekonsolidirani in konsolidirani. V konsolidiranem računu so izločene terjatve in obveznosti med institucionalnimi enotami v okviru opazovanega sektorja.

Viri podatkov:

- četrtletni podatki (stanja in transakcije) na osnovi neposrednega poročanja institucionalnih enot:
 - nefinančne družbe (S.11): bilančna vsota nad 2 mio EUR;
 - finančne družbe (S.12): bilančna vsota nad 1 mio EUR;
 - enote države (S.13): bilančna vsota nad 8 mio EUR;
- bančna statistika;
- statistika investicijskih skladov;
- statistika mednarodnih naložb (IIP) in plačilne bilance (BOP);
- statistika vrednostnih papirjev.

Podrobnejše informacije o finančnih računih lahko najdete na:

- <http://www.bsi.si/iskalniki/financni-racun.asp?Mapald=922>